

עיקרי תכנית העבודה של בנק ישראל

לשנת 2019 ירושלים, דצמבר 2018

התוכן

4	דבר יו"ר המועצה המינהלית
5	קווי היסוד בתכנית העבודה ומטרות הבנק
6	תפקידי בנק ישראל
7	חזון הבנק וערכי הבנק
8	היעדים הרב-שנתיים של הבנק לשנים הבאות

היעדים המרכזיים בדרך להשגת מטרותיו ותפקידיו של בנק ישראל:

חלק ב' – פעילות להבטחת קיומו של בנק מרכזי מתקדם, דינמי ואפקטיבי, הזוכה לאמון הציבור

17	חיזוק ההיערכות הארגונית של הבנק להשגת יעדיו
18	פיתוח ההון האנושי
19	שימור וחיזוק אמון הציבור בבנק ישראל
19	העמקת ניהול המידע והידע בבנק
20	שימור והידוק קשרים מקצועיים

חלק א' – הפעילות לטובת הציבור והמשק

9	שמירה על יציבות המחירים
10	חיזוק יציבות המערכת הפיננסית ועמידותה בפני משברים
11	קידום מערכות ואמצעי תשלום אפקטיביים ואמינים
12	הגברת התחרות והיעילות במערכת הפיננסית
14	הגנה על לקוחות המערכת הבנקאית, החברות לכרטיסי האשראי והמערכת לנתוני אשראי
15	תמיכה בצמיחה בת קיימא ומכלילה
16	קידום המחקר הכלכלי והמידע הסטטיסטי
16	ניהול יתרות המט"ח
17	יישום חוק הקרן לאזרחי ישראל

דבר יו"ר המועצה המינהלית

המועצה המינהלית של בנק ישראל מפרסמת בזאת את עיקרי תוכנית העבודה של הבנק לשנת 2019, בהתאם לסעיף 20 (ב) בחוק בנק ישראל, התש"ע-2010.

תוכנית העבודה של בנק ישראל לשנת 2019 תוכננה במטרה להשיג את יעדי הרב-שנתיים, להובילו לביצוע מיטבי של תפקידיו על פי החוק, ולקדם את ערכי הבנק ואת מימושו של החזון להיות בנק מרכזי מתקדם שתורם לשגשוג כלכלת ישראל ואזרחיה. בסוף 2016 גיבשה הנהלת בנק ישראל את היעדים הרב-שנתיים האסטרטגיים לשנים 2017–2019, ובתקופה זו הם עודכנו בהתאם לתמורות ולאתגרים הצפויים במשק הישראלי ובכלכלה העולמית.

היעדים הרב-שנתיים ניצבים ביסוד תוכנית העבודה והתקציב לשנת 2019, והם כוללים בין השאר שמירה על יציבות המחירים; חיזוק יציבותה של מערכת הפיננסית ועמידותה בפני משברים, ובכלל זה גיבוש דרכי עבודתה של הוועדה ליציבות פיננסית; הגברת התחרות והיעילות במערכת הפיננסית במגוון כלים, ביניהם השקת מערכת לנתוני אשראי וקידום הטכנולוגיה והחדשנות בתחומי הבנקאות והפיננסים, לרבות קידום בנקאות פתוחה ומעבר מבנק לבנק; קידום מערכות תשלום ואמצעי תשלום אפקטיביים ואמינים, בין היתר דרך קידום תשתית לסליקה מהירה ומאובטחת של תשלומים קמעונאיים מתקדמים; הגנה על לקוחות המערכת הבנקאית ועל צרכני המערכת לנתוני אשראי; תמיכה בצמיחה בת קיימא ומכלילה; קידום המחקר הכלכלי והמידע הסטטיסטי; ניהול יתרות המט"ח; והיערכות להקמת הקרן לאזרחי ישראל. במקביל לחתירה ליעדים אלה ימשיך בנק ישראל לפעול לחיזוק היערכותו הארגונית להשגת יעדי, לפיתוח ההון האנושי, להעמקת ניהול המידע והידע בבנק, לשימור והידוק קשרים מקצועיים ושימור וחיזוק של אמון הציבור בבנק המרכזי.

ברצוני להודות לנגידה היוצאת ד"ר קרנית פלוג, אשר ליוותה את מרבית תהליך הגיבוש של תוכנית העבודה לשנת 2019 בתוך הבנק ובדיונים במועצה המינהלית, למשנה לנגיד ד"ר נדין בודו-טרכטנברג ולמנכ"ל מר חזי כאלו. בתאריך 24/12/2018 התמנה פרופ' ירון אמיר לנגיד בנק ישראל. נוסף לכך תודתי לעובדים שתורמו להכנת תוכנית העבודה, לכלל העובדים שתורמים מדי יום ביומו לביצוע מקצועי של תפקידי הבנק לשם השגת מטרותיו ויעדיו, ולחברי הוועדה המוניטרית והמועצה המינהלית. אני מאחל לכולנו הצלחה רבה בהשגת היעדים לשנת 2019 ולשנים הבאות.

בכבוד רב,

יהושע שמר
יו"ר המועצה המינהלית

קווי היסוד בתוכנית העבודה

תוכנית העבודה לשנת 2019 גובשה במטרה להשיג את היעדים הרב-שנתיים של בנק ישראל ולקדם את מימוש חזונו וערכיו, תוך מילוי תפקידיו והשגת מטרותיו כהגדרתם בחוק בנק ישראל. התוכנית נוצרה משילוב של תכנון רב-שנתי, אשר הציב לבנק יעדים רב-שנתיים לשנים 2017—2019, ושל תכנון שנתי מפורט, אשר הציב יעדים ומשימות שנתיים בהתאם לסביבת הפעילות המשתנה שהבנק פועל בה, ובהתאם למשאבי האנוש והתקציב בשנה זו.

מטרות הבנק

לתמוך ביציבותה של המערכת
הפיננסית ובפעילותה הסדירה.

לתמוך במטרות אחרות של המדיניות
הכלכלית של הממשלה, במיוחד צמיחה,
תעסוקה וצמצום פערים חברתיים, בתנאי
שלדעת הוועדה לא תהיה בכך פגיעה בהשגת
יציבות המחירים לאורך זמן.

לשמור על יציבות המחירים, וזאת
כמטרה מרכזית.

תפקידי בנק ישראל

מחזיק

את יתרות מטבע החוץ של המדינה ומנהלן.

מנהל

את המדיניות המוניטרית.

משמש

בנקאי של הממשלה.

תומך

בפעילות הסדירה של שוק מטבע החוץ בישראל.

מנפיק

מטבע, מסדיר את מערכת המזומנים במשק ומכוונה.

מסדיר

את מערכות התשלומים והסליקה במשק, במטרה להבטיח את יעילותן וציבותן.

מקים ומנהל

את מאגר נתוני אשראי ומקיים את הפיקוח והאסדרה של מערך השיתוף בנתוני אשראי.

משמש

יועץ לממשלה בעניינים כלכליים.

מקיים

את הפיקוח וההסדרה של מערכת הבנקאות.

מנהל

את נכסי הקרן לאזרחי ישראל.

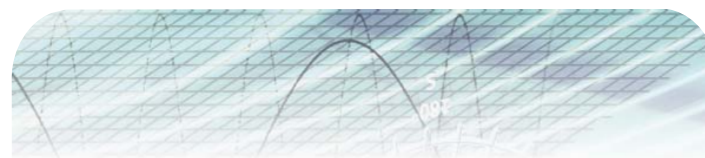
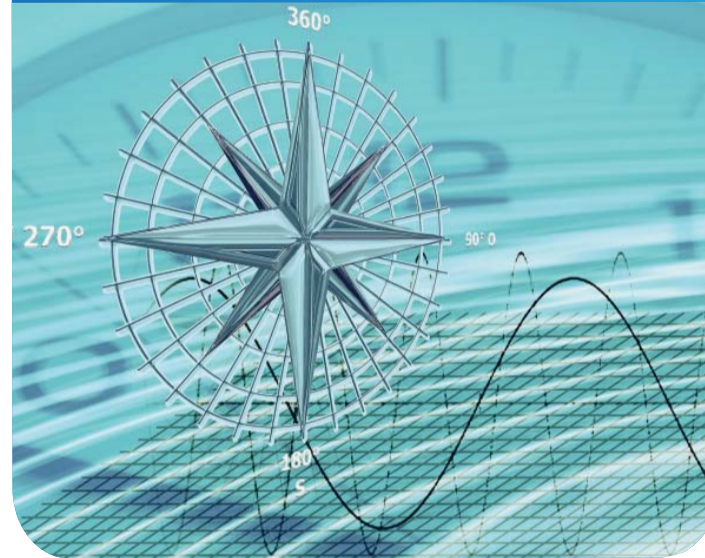
חזון הבנק

להיות בנק מרכזי מתקדם
שתורם לשגשוג כלכלת
ישראל ואזרחיה.

ערכי הבנק

מקצועיות, ממלכתיות,
יושרה, שיתוף,
הגינות וכבוד לאדם.

היעדים הרב-שנתיים של הבנק לשנים 2017 - 2019

חלק א – הפעילות לטובת הציבור והמשק

שמירה על יציבות המחירים

חיזוק יציבות המערכת הפיננסית ועמידותה בפני משברים

קידום מערכות ואמצעי תשלום אפקטיביים ואמינים

הגברת התחרות והיעילות במערכת הפיננסית

הגנה על לקוחותיהן של המערכת הבנקאית, החברות לכרטיסי האשראי והמערכת לנתוני אשראי

תמיכה בצמיחה בת קיימא ומכלילה

קידום המחקר הכלכלי והמידע הסטטיסטי

ניהול יתרות המט"ח

יישום חוק הקרן לאזרחי ישראל

חלק ב – פעילות להבטחת קיומו של בנק מרכזי מתקדם, דינמי ואפקטיבי, הזוכה לאמון הציבור

חיזוק ההיערכות הארגונית של הבנק להשגת יעדיו

פיתוח ההון האנושי

שימור וחיזוק אמון הציבור בבנק ישראל

העמקת ניהול המידע והידע בבנק

שימור והידוק קשרים מקצועיים

היעדים המרכזיים בדרך להשגת מטרותיו ותפקידיו של בנק ישראל

להלן מופיעים עיקרי היעדים האופרטיביים של בנק ישראל לשנת 2019; יעדים אלה נועדו לקדם את השגת יעדי העל הרב-שנתיים שהבנק הציב.

חלק א – הפעילות לטובת הציבור והמשק

לנוכח השינויים התדירים שאנו עדים להם בשנים האחרונות – בכלכלות העולמית והמקומית בכלל ובענף הבנקאות בפרט – הציב בנק ישראל כמה יעדים מרכזיים. להלן נציג את היעדים המרכזיים שבנק ישראל מעוניין לקדם לטובת הציבור והמשק, וכן את היעדים האופרטיביים שיסייעו בכך.

שמירה על יציבות המחירים

אחד מתפקידיו המרכזיים של בנק ישראל הוא לנהל את המדיניות המוניטרית, בעיקר במטרה להשיג יציבות מחירים לאורך זמן. המשבר הפיננסי העולמי שפרץ לפני עשור העצים את האתגר הכרוך בניהול המדיניות בהתאם לסביבה המקרו-כלכלית העולמית והמקומית, בעיקר על רקע העיכוב בהתאוששותו של המשק העולמי.

התאמת ניתוח מנגנון התמסורת של המדיניות המוניטרית לתנאים שנוצרו אחרי המשבר

במציאות שנוצרה אחרי המשבר יש צורך לבחון באופן שוטף את יכולות החיזוי המקרו-כלכליות, להתאימן לתנאי הסביבה המשתנים, ולשפרן. הניסיון שנצבר בישראל ובעולם מאפשר לעדכן את גיבוש התחזית המקרו-כלכלית בעזרת שימוש בכמה מודלים ושיטות. על הבנק להעמיק את הבנת האופן שבו פועלת המדיניות

המוניטרית באמצעות מנגנוני התמסורת השונים, וכן להמשיך לפתח מודלים מקרו-אקונומטריים עדכניים. בפרט ימשיך הבנק לאמוד מחדש את המודל המרכזי המשמש אותו לתחזיות הרבעוניות ולהתאימו לשינויים שחלו בקשרים בין משתנים מקרו-כלכליים מרכזיים.

בחינת האפקטיביות של כלי המדיניות המוניטרית

מאחר שריבית בנק ישראל נמצאת ברמה נמוכה כבר זמן רב, ומאחר שסביבת האינפלציה נמוכה בארץ ובעולם, ימשיך הבנק להעמיק את הידע על ההשפעה והאפקטיביות של כלל הכלים המוניטריים – הקונוונציונליים וגם האחרים – בסביבת פעילות זו.

יצירת תשתית אנליטית והיערכות לקראת רה-נורמליזציה של המדיניות המוניטרית

בשנים האחרונות הכלכלה העולמית מתאוששת בהדרגה מהשלכות המשבר. הצפי שההתאוששות תימשך דורש מהבנק להיערך להמשך הנורמליזציה במדיניות המוניטרית העולמית – תהליך שכבר בא לידי ביטוי בהעלאת הריבית בארה"ב ובמשקים נוספים, בהפסקה מדורגת של ההרחבה הכמותית במשקים העיקריים, ועוד. הבנק יידרש גם לבחון את ההשלכות הפיננסיות והריאליות של שינויים אלו. דברים אלה תקפים גם אם הרה-נורמליזציה תתקדם בקצב איטי.

חיזוק יציבות המערכת הפיננסית ועמידותה בפני משברים

חוסנו הכלכלי והפיננסי של משק מתבטא בין היתר ביכולתו להתמודד עם משברים ולצלוח אותם באופן מיטבי. מאחר שאחת ממטרותיו של בנק ישראל היא לתמוך ביציבותה של המערכת הפיננסית, הוא אמוץ על קידום צעדים שיגבירו את מוכנותה להתמודד עם משברים. משברים אלו עשויים לנבוע מגורמים שונים – גורמים פיננסיים, בנקאיים, ריאליים ומקרו-יציבותיים, וגורמים שנוגעים לאמינות המטבע, לכשלי שוק, להתפתחויות גאו-פוליטיות, ועוד.

גיבוש דרכי עבודתה של הוועדה ליציבות פיננסית

בעקבות המשבר הפיננסי שפרץ ב-2008 גברה בעולם ההכרה בכך שלצורך הבטחת היציבות הפיננסית המערכתית אין די בהבטחת יציבותו של מוסד פיננסי מסוים בפני עצמו, או בהבטחת יציבותו של כל רכיב במערכת הפיננסית בנפרד, אלא יש לראות את כלל המערכת באופן אינטגרטיבי. במסגרת הצעדים לחיזוק המערכת הפיננסית פועל אפוא הבנק על מנת לזהות את הסיכונים שמתפתחים בה במשך זמן ואת סיכוני ההדבקה לרוחבה, כדי שניתן יהיה להגיב אליהם מבעוד מועד תוך הגברת התיאום ושיתוף הפעולה בין הרגולטורים השונים האחראים על תפקודה. לשם כך יש להקים תשתית פורמלית להסדרת התיאומים, חילופי המידע ושיתוף הפעולה בין כל רשויות הפיקוח שממלאות תפקיד חיוני בשמירה על היציבות הפיננסית, באמצעות הקמת ועדה ליציבות פיננסית בראשות נגיד בנק ישראל. תהליך החקיקה להקמת הוועדה הושלם במסגרת תיקון לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010. בנק ישראל השלים את עבודת ההכנה לקראת הקמת הוועדה, והוא החל לבצע את העבודה הנדרשת לתמיכה בפעולתה.

קידום פיקוח יציבותי מותאם סיכון במערכת הבנקאית

מאחר ששינויי המדיניות והחקיקה יובילו לשינויים במבנה המערכת הבנקאית (ביניהם הפרדת החברות לכרטיסי אשראי מהבנקים), הפיקוח על הבנקים מנהיג

תהליכים לקיום פיקוח מותאם סיכון, ואלה יעלו בקנה אחד עם האתגרים והסיכונים שאיתם יתמודדו הגופים השונים במערכת הבנקאית.

קידום הפיקוח והאסדרה על מערכות התשלומים והסליקה ועל שירותי התשלום

בנק ישראל מפקח על מערכות התשלומים והסליקה שהוכרזו מערכות מבוקרות ומבוקרות-מיועדות, וזאת בהתאם לסמכותו בחוק מערכות תשלומים. הפיקוח מבוסס על עקרונות בין-לאומיים מקובלים לתשתיות השוק הפיננסי (PFMI – Principles for Financial Market Infrastructures), והוא מתמקד בהערכת המידה שבה המערכות המבוקרות מצייתות לעקרונות ובצמצום הפערים, מתוך מטרה לחזק את יציבות המערכות ואת בטיחותן, יעילותן, פעילותן התקינה והאפקטיביות שלהן. כמו כן מקדם בנק ישראל את האסדרה של שירותי התשלום כדי לאפשר לגופים חוץ-בנקאיים לנהל חשבונות עבור לקוחותיהם ולספק להם שירותי תשלום, לרבות הנפקת אמצעי תשלום, סליקה של עסקאות תשלום והעברות תשלומים.

קידום ההיערכות של בנק ישראל לניהול משברים פיננסיים

היות שמוטל על בנק ישראל לתמוך ביציבותה של המערכת הפיננסית ובפעילותה הסדירה, הוא פועל באופן שוטף לקידום ההיערכות לניהול משברים פיננסיים. פעילות זו כוללת אפיון תרחישי משבר במערכת הפיננסית, בחינה ואסדרה של כלים להתמודדות עם התרחישים, ובחינת הסמכויות הנדרשות להפעלתם. עם המרכיבים החשובים בקידום ההיערכות נמנים תרגילים שמדמים משברים פיננסיים. במהלך התרגילים בודקים כיצד פועלים החוקים, הכללים והתהליכים הקיימים; בוחנים את זמינות המידע הנחוץ בעת משבר ואת מיסודו; ומבררים כיצד מתנהלים שיתוף הפעולה וחילופי המידע בתוך הבנק המרכזי ומחוצה לו.

קידום מערכות ואמצעי תשלום אפקטיביים ואמינים

בנק ישראל אחראי בין השאר להספקה הסדירה של מזומנים למשק ולהבטחת האפקטיביות של מערכות התשלומים והסליקה. על הבנק להבטיח את פעילותן היציבה והבטוחה של מערכות התשלומים, ולהבטיח כי קיימים במשק אמצעי תשלום אמינים ואפקטיביים, ביניהם מזומן, צ'קים, הוראות חיוב וזיכוי, כרטיסי חיוב ואמצעי תשלום מתקדמים.

הגברת השימוש במערכות ואמצעי תשלום אלקטרוניים מתקדמים

בנק ישראל פועל לעידוד השימוש באמצעי תשלום אלקטרוניים מתקדמים תוך מתן מענה לסיכונים הכרוכים בכך. הוועדה הבין-משרדית לאמצעי תשלום מתקדמים – ועדה שהבנק עמד בראשה – בחנה את ההיבטים השונים של אמצעים אלה ואת הצעדים הנחוצים לקידום במערכת התשלומים בישראל, לרבות אסדרה של התשתיות הטכנולוגיות, המשפטית והצרכנית.

בשנת 2019 יפעל בנק ישראל ליישום החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018, בנוגע להגבלת ההסבות של הצ'קים לאחת בלבד כשהסכומים עולים על 10,000 ₪.

נוסף לכך בנק ישראל בוחן תחליף אלקטרוני לצ'ק, דרך שימוש בהוראת חיוב דיגיטלית, ומקדם עוד רפורמות במסלקת הצ'קים.

קידום תשתית לסליקה מהירה ומאובטחת של תשלומים קמעונאיים מתקדמים

בנק ישראל בחן את הצורך בהקמת תשתית מהירה ומאובטחת לתשלומים קמעונאיים. תשתית זו תאפשר לסלוק עסקאות קטנות שהתבצעו באמצעי התשלום המתקדמים המשמשים תחליף למזומן ולעוד אמצעי תשלום מבוססי נייר (כגון ארנק אלקטרוני, תשלומים מידיים, תשלומים סלולריים ומסחר

מקוון). התשתית תספק זמינות גבוהה לביצוע תשלומים, תעניק יתירות למשק, תגביר את רמת השרידות של מערכות התשלומים הקמעונאיות הקיימות, ותאפשר לשחקנים נוספים גישה למערכת התשלומים. כל אלה יקדמו אמצעי תשלום אלקטרוניים אפקטיביים ואמינים ויגבירו את היציבות, היעילות והבטיחות במשק הישראלי.

בשנת 2019 ייבחנו חלופות להקמת התשתית, בהמשך לפרסום קול קורא להתיעצות, ובהתאם לסטנדרטים מתקדמים.

השלמת תהליך החלפתה של סדרת השטרות במחזור

מדינות מפותחות נוהגות להנפיק שטרות חדשים מפני שסימני הביטחון מתיישנים ויש לשפרם ולעדכןם וכך להגביר את אמון הציבור במטבע; וכן מפני שהן חותרות לשפר את איכות השטרות ועמידותם באמצעות טכנולוגיות וחומרים מתקדמים.

בשנת 2017 – עם הנפקת השטרות בערכים 20 ₪ ו-100 ₪ – השלים בנק ישראל את השקת הסדרה החדשה (לאחר שב-2014 וב-2015 הוא הכניס למחזור את השטרות בערכים 50 ₪ ו-200 ₪). כעת הבנק ממשיך להדפיס ולהפיץ את השטרות החדשים, ומשלים את ספיגת השטרות הישנים ואת גריסתם.

שמירה על אמון הציבור במטבע באמצעות הסברה ומניעת זיופים

בישראל, כמו בשאר העולם, הניסיונות לזיוף מטבע מהווים חלק בלתי נפרד מפעילותם העבריינית של גורמים שונים. בנק ישראל מתמודד עם התופעה בשלל דרכים, לרבות פעולות מנע: ראשית, הוא הנפיק שטרות חדשים ובהם סימני ביטחון מתקדמים ביותר. סימנים אלה מקשים על ניסיונות הזיוף ומסייעים לזהות שטרות מזויפים הן בעזרת הציבור והן באמצעות המכונות הייעודיות המצויות בתאגידים הבנקאיים ובבנק ישראל. הבנק פועל להרחבת ההסברה על סימני הביטחון במטרה להעלות את מודעות הציבור אליהם.

שנית, בנק ישראל מחייב את הבנקים המסחריים ואת מרכזי המזומנים לספור ולמייין את המטבע המצוי ברשותם בדרך שמבטיחה כי המטבע המגיע לציבור מצטיין באיכות ראווה ואינו כולל מזויפים.

שלישית, הבנק משתף פעולה עם הגורמים המופקדים על אכיפת החוק, ובשנים האחרונות הוא הרחיב את ממשקי העבודה עימם: הבנק מקיים פורומים תקופתיים בהשתתפות נציגים ממשטרת ישראל ומהתאגידים הבנקאיים; מקים מערכת לניהול המידע על מזויפים כדי לאפשר ממשק מיטבי בין גורמי האכיפה, בנק ישראל והתאגידים הבנקאיים; ופועל להגיש תביעות אזרחיות נגד זייפנים מורשעים בגין הנזק שנגרם לבנק. לבסוף, שיטות ההדרכה בתאגידים הבנקאיים מוסדו, ואיכותן והיקפן עלו משמעותית.

צעדים אלו מסייעים להפחית את היקף המזויפים במחזור ומונעים את הפצתם לציבור.

ליווי הקמת החברה הממשלתית לקשרי קורספונדנציה מול הרש"פ והיערכות לפיקוח עליה

בנק ישראל פועל לשימור ולקידום הקשרים בין ישראל לרש"פ בתחומי התשלומים, הסליקה והמטבע. מעורבותו בכך נובעת מחובתו לאסדר את מערכת הבנקאות ולפקח עליה, לאסדר את מערכות התשלומים והסליקה, ולהסדיר את מערכת המזומנים במשק.

הגברת התחרות והיעילות במערכת הפיננסית

תחרות במערכת הפיננסית נושאת ערך רב לציבור ולמשק, משום שהיא פועלת להפחתת מחירי השירותים, לשיפור איכותם ולהרחבת נגישותם לציבור הרחב. החידושים הטכנולוגיים מאפשרים לקדם את התחרות במערכת הפיננסית שכן הם מזיילים את עלויות השירותים שהיא מעניקה, מגבירים את זמינותם, מקדמים התייעלות, ומקלים על גופים חוץ-בנקאיים להיכנס לתחומי האשראי

השונים – מתן אשראי ישיר, הקמת מערכות שמקשרות בין לווים למלווים, והקמת מערכות שמאפשרות להשוות מחירים, לנתח את צורכי הלקוח, ועוד. בנק ישראל יפעל בשנים הבאות להגברת התחרות בתחומי האשראי הקמעונאי, האשראי לעסקים קטנים ומערכות התשלומים והסליקה, וזאת באמצעות תמיכה בשינויים מבניים וטכנולוגיים ובצעדים צרכניים לטובת הציבור הרחב.

קידום התחרות בתחום האשראי הקמעונאי באמצעות השקה והפעלה של המערכת הלאומית לנתוני אשראי

בהתאם לחוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016, קיבל בנק ישראל את הסמכויות והאחריות להקמתה ותפעולה של המערכת לשיתוף נתוני אשראי.

הניסיון בעולם מעיד שמדינות רבות מקיימות ומתחזקות מערכות לשיתוף בנתוני אשראי במטרה לתמוך בשוק אשראי תחרותי וכך לקדם את טובת הפרט ואת טובת המשק בכללותו. מערכת לשיתוף בנתוני אשראי יכולה לתרום להרחבת מקורות האשראי, להגברת זמינותם למשקי הבית, לשיפור בתנאי האשראי, לצמצום אי-השוויון במשק, לניהול מיטבי של סיכונים מערכתיים ויציבותיים, ואף להפחתת השיעורים של חדלות פירעון.

בחודש אפריל 2019 צפוי בנק ישראל לסיים את הקמת המערכת הלאומית לשיתוף בנתוני אשראי, בהתאם לדרישות החוק. הבנק העניק רישיונות ללשכות אשראי, והוא מפקח עליהן ועל מקורות המידע המדווחים למערכת. עם סיום האסדרה המרכזית של המערכת יחל בנק ישראל במהלך הסברה וחינוך פיננסי במטרה לעזור לציבור להפיק ממנה את מרב התועלת. במקביל יבסס הבנק את פעילותן של הפונקציות הארגוניות שהוקמו על פי חוק נתוני אשראי.

הרחבת הגישה למערכות התשלומים והסליקה לגופים שאינם תאגידים בנקאיים

בהתאם לעקרונות הבין-לאומיים המקובלים (PFMI – Principles for Financial Market Infrastructures), ובעקבות הצעדים שנקטים כעת כדי

לאסדר את כניסתם של שחקנים חדשים לפעילות במערך התשלומים בישראל, פרסם הפיקוח על מערכות התשלומים והסליקה בבנק ישראל את העקרונות לגישה ישירה ולגישה עקיפה למערכות התשלומים, והוא פועל על מנת לאפשר לגופים שאינם תאגידים בנקאיים להשתתף ישירות ובעקיפין במערכות מס"ב ושב"א. הרחבת הגישה למערכות תאפשר לגופים שונים להתחבר אליהן וכך תגביר את התחרות בין הגופים המספקים שירותי תשלום.

ליווי יוזמות להקמת בנק חדש והשלמת הרגולציה ככל שתידרש

בשנים האחרונות הפיקוח על הבנקים שם דגש על קידום התחרות במגזרי הקמעונאות והעסקים הקטנים, בין היתר באמצעות השתתפות בהובלת רפורמות מבניות שנועדו להגביר את התחרות בין השחקנים הקיימים, ובאמצעות הסרת חסמים לכניסת שחקנים חדשים.

תהליך הקמתו של בנק חדש אינו פשוט, והוא מחייב השקעת משאבים רבים. בנק ישראל מודע לקושי, ולכן הוא נותן לבנקים חדשים הקלות רגולטוריות משמעותיות, ובמקביל לכך מסדיר, מקצר ומפשט את התהליך הכרוך בקבלת רישיון בנק כדי לאפשר למבקש ודאות רגולטורית בשלב מוקדם.

ההקלות הרגולטוריות קובעות כי הוראות ניהול בנקאי תקין והוראות הדיווח לפיקוח יותאמו לבנקים החדשים וייקבעו על פי הצפי לגבי היקף פעילותם ומורכבותה בשלבים השונים, הסיכונים הגלומים בפעילות ואיכות הבקורות, באופן שיתקיים פיקוח מותאם סיכון. תהליך זה יבוצע בתיאום עם היזמים ועם הנהלות הבנקים ויתנהל בשקיפות.

ההקלות שנותן הפיקוח, יחד עם הפיתוחים הטכנולוגיים והחדשנות בעולם הפיננסי, מאפשרים להקים בנקים חדשים וחדשניים שיעשו שימוש בכלים דיגיטליים ובשיתופי פעולה עם גופים חוץ-בנקאיים – אמצעים שמיתרים את הצורך בפריסת סניפים נרחבת.

קידום הנגשת התשתית לכרטיסי החיוב ושיפור יעילותה

בנק ישראל פועל לשפר את יעילותה של התשתית לשוק כרטיסי החיוב ולהנגישה לשחקנים חדשים. הבנק מוביל רפורמות יסודיות שנועדו לאסדר את עקרונות הפעילות באמצעות תשתית זו, במטרה להגביר את היעילות והתחרות תוך שמירה על יציבות המערכת. עם הרפורמות נמנים צעדים מתוך ההמלצות הכלולות בדוח שהבנק פרסם בנושא – "שרשרת ביצוע עסקה בכרטיס חיוב". עוד נמנים עימן צעדים כגון הרחבת הגישה לתשתית לשחקנים ולשירותי תשלומים חדשים, והקמת עמותה שתנהל את אפיון התהליכים לביצוע עסקאות בשוק כרטיסי החיוב הישראלי וחבריה יהיו השחקנים השונים.

קידום הטכנולוגיה והחדשנות בתחומי הבנקאות והפיננסים, לרבות קידום בנקאות פתוחה ומעבר מבנק לבנק

בנק ישראל יעודד את הבנקים לאמץ התפתחויות טכנולוגיות כדי לקדם את ההתייעלות התפעולית, היות שזו תחזק את יכולתם להתחרות בשחקנים אחרים על הספקת שירותים בנקאיים דומים במחירים נמוכים יותר.

בשנים הקרובות צפויים שינויים משמעותיים במערכות הבנקאות והפיננסים בישראל ובעולם, בעיקר כתוצאה משינויים טכנולוגיים. אלה מקלים על גופים חדשים להיכנס לפעילות בתחומים פיננסיים וכך יוצרים סביבה תחרותית יותר. נוסף לכך הם מאפשרים לבנקים להציע את מוצריהם ושירותיהם בעלות נמוכה משמעותית מזו שמאפיינת בנקאות מסורתית.

בנק ישראל מוביל שני פרויקטים תשתיתיים להגברת התחרות: (1) בנקאות פתוחה, פרויקט שבמסגרתו יחשפו הבנקים לצדדים שלישיים (פינטקים) מידע על לקוחות שנתנו הסכמה לכך. יישום הפרויקט יביא ללקוחות הצעות ערך בתחומים כגון השוואת עלויות, מצרפי נתונים, ייעוץ, שירותי תשלום, ועוד. (2) מעבר מבנק לבנק, פרויקט שיאפשר ללקוחות להחליף בנק בקלות, במהירות וללא עלות כספית, וכך לשפר את תנאי התקשרותם עם הבנק.

התאמת הפעילות הבנקאית לסביבה החדשה דורשת מהבנקים להקצות משאבים משמעותיים, והיא גם חושפת אותם לסיכונים חדשים. בנק ישראל יתמוך במאמצים שהבנקים עושים כדי להתאים את מערכותיהם ופעילותם לעידן התחרותי והטכנולוגי החדש, על מנת לאפשר את התחרות, את הוזלת מחיריהם של המוצרים והשירותים הבנקאיים ואת זמינותם של השירותים הבנקאיים לציבור הרחב. בין היתר ימשיך בנק ישראל לקדם מדיניות עדכנית בתחום ניהול הטכנולוגיה וסיכוני אבטחת המידע, במטרה לתמוך במעבר הבנקים לסביבה הטכנולוגית החדשה. במקביל יתאים הבנק את תהליכי עבודתו ואת הקצאת משאביו כדי לאפשר מענה יעיל ומקצועי לסיכונים ולאתגרים הכרוכים במעבר זה.

בחינת ביטוח פיקדונות (בשיתוף פעולה עם גורמי הממשלה) או חלופות שיעודדו כניסת שחקנים חדשים

ביטוח פיקדונות מסייע להגביר את אמון הציבור במערכת הפיננסית, בפרט כאשר בנק אחד נקלע לכשל, שכן הוא מונע את אפקט הריצה אל הבנקים במטרה למשוך פיקדונות. נוסף לכך הוא מסייע להגביר את הביטחון בהפקדת כספים אצל שחקנים חדשים ולכן עשוי לתרום להגברת התחרות. אולם לביטוח פיקדונות יש גם חסרונות מובהקים – הוא מגביר למשל את הסיכון המוסרי – וספק אם הוא רלוונטי למערכת בנקאית שרוב הבנקים בה גדולים. הוקם צוות בין-משרדי, המורכב מנציגי בנק ישראל ומנציגי האוצר, שבוחן חלופות שיסייעו להגביר את אמון המפקידים בבנקים וכך יעודדו את הקמתם של בנקים חדשים.

הגנה על לקוחות המערכת הבנקאית, החברות לכרטיסי האשראי והמערכת לנתוני אשראי

חיזוק המערך לשירות פניות הציבור שבנק ישראל מנהל עבור לקוחות המערכת הבנקאית

בנק ישראל אחראי להגן על לקוחות המערכת הבנקאית ולהבטיח שהבנקים מעניקים להם יחס הוגן. פעולותיו בתחום זה שומרות על זכויות הלקוחות ותורמות לחיזוק אמונו של הציבור במערכת הבנקאית כמו גם לחיזוק אמונו בבנק ישראל, הגוף המפקח על פעילותה.

בהתאם לכך הבנק מנהל מערך לשירות הפניות שהציבור מפנה אליו בקשר לעסקיו עם התאגידים הבנקאיים (הבנקים והחברות לכרטיסי אשראי). מערך זה מספק מענה לפניות וגם מאפשר לבנק ישראל לזהות ולאתר ליקויים רוחביים בתחום הצרכני (הן בתאגיד הבנקאי הבודד והן במערכת הבנקאית כולה); לטפל בליקויים; לאסדר נושאים צרכניים; לקיים ביקורת; ולערוך לציבור פעולות הסברה בנוגע למדיניות הפיקוח על הבנקים.

בנק ישראל ימשיך לתת מענה אפקטיבי לפניות הציבור ולפעול לאיתור נושאים רוחביים ולפרסומם. הבנק יפעל לייעול המענה ולהרחבת הבקרה על המענה שנותנים נציגי פניות הציבור בתאגידים הבנקאיים.

קידום מודעות פיננסית-בנקאית

בנק ישראל מייחס חשיבות רבה להגברת המודעות הפיננסית-בנקאית בציבור, במטרה לסייע לו להבין מונחים בסיסיים בבנקאות, לנהל באופן עצמאי ומושכל את פעילותו הבנקאית, ולקבל החלטות שיוזילו עלויות וישפרו את רווחתו הפיננסית.

בהתאם לכך הבנק מתכנן לפעול מדי שנה לקידום יוזמות אופרטיביות שנועדו להגביר את המודעות הפיננסית אצל לקוחות המערכת הבנקאית ולהגביר את אמון הציבור בה. יוזמות אלה יתמקדו בקהלי יעד שונים, לרבות משקי בית, עסקים קטנים, בני נוער ואוכלוסיות מיוחדות.

הקמת מערך לפניית ציבור ללקוחות המערכת לנתוני אשראי

בחוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016, עוצבו מנגנונים שונים שמטרתם להבטיח כי זכות הלקוחות לפרטיות לא תיפגע במידה החורגת מהנדרש, והמחוקק הסמיך את הממונה על השיתוף בנתוני אשראי לפעול להגנה על פרטיות הלקוחות ולשמירה על עניינם.

בהתאם לכך בנק ישראל מקים מערך לקוחות שכולל פונקציה לבירור פניות הציבור, מוקד טלפוני ואתר אינטרנט. אלה מאפשרים ללקוחות לממש את הזכויות הנוגעות לשיתוף המידע במערכת, בכלל זה: להגיש בקשה לבירור תלונות, לקבל דוחות על נתוני האשראי הקיימים לגביהם במערכת, לתת הוראות בדבר הגופים שאין למסור להם את נתוני האשראי שלהם ואף לתת הוראה שאין לכלול אותם במערכת נתוני אשראי.

נוסף לכך מינה בנק ישראל ממונה על הגנת הפרטיות, והוא משמש גוף בקרה על מערך השיתוף בנתוני אשראי.

תמיכה בצמיחה בת קיימא ומכלילה

המדיניות המקרו-כלכלית שננקטה בישראל לאורך השנים סייעה למשק להיחלץ מהמיתון שהתפתח ב-2001—2003 ולצלוח את המשבר העולמי של 2008—2009 ללא פגיעה מתמשכת בצמיחה ובתוצר. עם זאת, ההתפתחויות הדמוגרפיות, לצד מיצוי התהליכים שהאיצו את הצמיחה בעשורים הקודמים, תורמים להאטת הצמיחה מתחילת העשור הנוכחי, ומעידים שהגידול בתוצר לנפש עשוי להתמתן באופן משמעותי בעשורים הבאים. זאת ועוד, בשעה שהצמיחה היטיבה עם כל משקי הבית שהשתתפו בכוח העבודה, פירותיה לא התחלקו בין שכבות הציבור באופן שוויוני דיו, והגידול שנרשם בפערי ההכנסות בעת ההיחלצות מהמיתון של 2001—2003 הצטמצם מאז רק בחלקו. כדי לסייע לעצב תוואי מדיניות ותהליכים שיגדילו את פוטנציאל הצמיחה של המשק, ובמקביל יצמצמו את העוני, ימקד בנק ישראל את המחקר בתחומים שלהערכתו תורמים להנעת תהליכים אלו.

פיתוח המלצות למדיניות כלכלית שתתרום לצמיחת הכלכלה הישראלית באמצעות הגדלת הפריץ, פיתוח התשתיות הפיזיות וההון האנושי, וייעול השימוש בהם

מאחר שהגידול בתוצר לנפש עשוי להאט באופן משמעותי, בנק ישראל עורך מחקרים מעמיקים על מנועי הצמיחה – ועל החסמים לצמיחה – של המשק הישראלי בשנים הבאות, וזאת כדי ליצור תשתית לגיבוש המלצות על מדיניות שתתמוך בצמיחת המשק. סוגיה זו מחייבת תשומת לב מיוחדת לנוכח ההתפתחויות הדמוגרפיות בישראל והאטת הצמיחה בכלכלה העולמית. בנק ישראל ימשיך לשדרג את כלי המחקר, ובכלל זה ימשיך לפתח מודל לצמיחה ארוכת טווח ולפיתוח ההון הפיזי והאנושי במשק הישראלי. כמו כן ימשיך הבנק לקדם מחקרים בתחומי החינוך והתשתיות, בראשן – תשתיות התחבורה והאנרגיה.

עריכת מחקרים בתחומי הרווחה והתעסוקה במטרה ליצור תשתית להמלצות על צעדי מדיניות שיגדילו את ההכנסות והתעסוקה בכל שכבות האוכלוסייה בנק ישראל משמש יועץ לממשלה בעניינים כלכליים, ולפי החוק עליו לתמוך בצמיחה, בתעסוקה ובצמצום הפערים החברתיים. לכן הבנק מקדם בהתמדה את המחקר והידע בתחום הכלכלי-חברתי כדי ליצור בסיס לגיבוש המלצות שונות לגבי המדיניות.

בנק ישראל ימקד את המחקר בתחומים שיש להם פוטנציאל לתרום להבנת מחזורי העסקים במשק, ובפרט פוטנציאל לתרום להבנת ההתפתחויות בשוק העבודה על רקע התנאים השוררים כיום – תעסוקה מלאה ואינפלציה נמוכה. כמו כן יערוך הבנק מחקרים לגבי הדרכים להגדלת הצמיחה ולחלוקת פירותיה לשכבות השונות של האוכלוסייה ומגזריה: הוא יבחן סוגיות מבוניות בשוק העבודה ויעסוק בהכשרת כוח האדם במשק, בהתמודדות עם הזדקנות האוכלוסייה (מן הבחינות הכלכלית והחברתית) ומערכת הפנסיה, ובהיבטים נוספים של ההוצאה האזרחית ומדיניות הרווחה.

קידום המחקר הכלכלי והמידע הסטטיסטי

בנק מרכזי נשען בפעילותו ובקבלת ההחלטות על מחקרים ונתונים סטטיסטיים ענפים. לכן בנק ישראל פועל לצמצום הפערים במידע הסטטיסטי והמחקרי ומפתח גישות חדשות לאיסוף נתונים ולעיבודם. הבנק פועל לשלב תחומי מחקר, ידע וכלים שמרחיבים את טווח ההמלצות האפשריות בנוגע למדיניות; לפיתוח ידע ומומחיות בשיטות ובכלים סטטיסטיים מתקדמים; וליישומן של יכולות אלה במטרה לחלץ ידע, לגבש תובנות חדשות, ולחזות התפתחויות במערכת הפיננסית ובכלכלה הישראלית.

הרחבת ההנגשה של המידע הסטטיסטי לציבור הרחב ולחוקרי הכלכלה

הבנק שואף להנגיש לציבור את מרב המידע הסטטיסטי והנתונים שבידיו, בכפוף למגבלות הקשורות בסודיות ובתפעול. בהתאם לכך הוא פועל לשדרג את אתר האינטרנט ובתוך כך להרחיב ולשכלל את מאגר הסדרות המוצג בו.

הרחבת המידע הסטטיסטי בתחומים חדשים בהתאם להתפתחות הכלכלה

בעקבות התפתחות הכלכלה, בנק ישראל פועל באופן שוטף להרחבת המידע הסטטיסטי בתחומים חדשים – פעילותם של גופים שאינם בנקים, פעילות תושבי ישראל בניירות ערך, ועוד.

נוסף לכך הבנק מקדם מאגר מידע סטטיסטי אגרגטיבי שמתבסס על המערכת הלאומית לנתוני אשראי. מאגר זה יסייע לבנק למלא את תפקידיו בתחומי המדיניות המוניטרית, התמיכה ביציבות הפיננסית, הייעוץ הכלכלי לממשלה, הפיקוח על הבנקים, ועוד.

קידום מחקר כלכלי בסטנדרטים בין-לאומיים בתחומי כלכלת ישראל

בנק ישראל עוסק במגוון סוגיות מחקריות, לרבות סוגיות בתחומי המדיניות המוניטרית, היציבות הפיננסית, התעסוקה והשכר, מדיניות הרווחה, מודלים

מקרו-כלכליים של פריון וצמיחה, וצורכי האנרגיה של המשק. ניתוח סוגיות אלה מתבסס על הכלים האקדמיים והסטטיסטיים הרווחים בספרות הבין-לאומית, ובנק ישראל פועל לבסס את המחקרים גם על כלים חדשניים.

בפירוט, ההתקדמות הטכנולוגית מאפשרת להשתמש בנתוני עתק (Big Data) כדי לערוך ניתוחים סטטיסטיים בשיטות ובכלים חדשים. שימושים אלה הולכים ומתפשטים בעולם, ובנק ישראל פועל להשתלב במגמה העולמית: הוא מפתח יכולות טכנולוגיות ומחקריות לטיפול בסוג הנתונים הנידון כדי לאפשר לקדם את הידע על כלכלת ישראל, בפרט בתחומי המחירים ושוק ההון.

נוסף לכך בנק ישראל בונה יכולות מחקר וניתוח בתחום מחקר חדש יחסית – התחום המקרו-יציבותי – במטרה לשפר את היכולת לזהות מבעוד מועד סיכונים מערכתיים ולהתמודד איתם.

ניהול יתרות המט"ח

בנק ישראל מופקד על החזקת יתרות המט"ח של מדינת ישראל ועל ניהולן. יתרות המט"ח נועדו לספק למשק מלאי חירום בהיקף גדול דיו לעת משבר או בעת מצב חירום; לספק יכולת להתערב בשוק המט"ח כאשר שער החליפין סוטה מטווח הרמות המתיישב עם שיווי המשקל הבסיסי של המשק ו/או כאשר שוק המט"ח אינו פועל כיאות; או למתן את השפעתה של פעילות שעלולה לערער את היציבות בשווקים הפיננסיים וכך לשמור על יציבות המשק.

ניהול היתרות מתבסס על הקווים המנחים למדיניות ההשקעה שמתווה הוועדה המוניתרית. המדיניות מקיימת כמה עקרונות שיש לציית להם כדי להשיג את מטרותיו של ניהול היתרות – שמירה על כוח הקנייה של היתרות, ניהול היתרות ברמת נזילות גבוהה והשגת תשואת החזקה נאותה על תיק היתרות.

הקצאת הנכסים של תיק היתרות נקבעת כך שהוא מתאפיין בתוחלת תשואה נאותה בהתחשב בהערכות לגבי התנאים הצפויים בשווקים הפיננסיים, ובהתחשב במגבלות הקווים המנחים ובפרופיל הסיכון המוגדר בהם.

חלק ב – פעילות להבטחת קיומו של בנק מרכזי מתקדם, דינמי ואפקטיבי הזוכה לאמון הציבור

בנק ישראל פועל במגוון אמצעים כדי להבטיח את היותו בנק מרכזי מתקדם, דינמי ואפקטיבי, הזוכה לאמון הציבור. להלן מובאים היעדים המרכזיים שיסייעו לקדם מטרה זו, לרבות היעדים האופרטיביים שיתמכו בכך.

חיזוק ההיערכות הארגונית של הבנק להשגת יעדי

בנק ישראל פועל לחיזוק היערכותו התפעולית והאפקטיביות הארגונית במטרה לייעל את ביצועיו ולהביא להקצאת משאבים מיטבית לאורך זמן.

שדרוג התשתיות הפיזיות והטכנולוגיות של הבנק והתאמתן לצרכים המשתנים

בנק ישראל מסיים בימים אלו את שיפוץ המבנה הראשי בירושלים, פרויקט שנועד להתאימו לתקנים המתקדמים המקובלים במבני ציבור במדינת ישראל, והוא נערך לאכלוסו מחדש. נוסף לכך הבנק ממשיך לפעול כדי להבטיח ששאר מתקניו יעמדו בדרישות הבטיחות וכדי לשפר את מוכנותם מבחינת תשתיות. כמו כן יימשכו העבודות להקמת המרכז החדש לטכנולוגיה וחירום, אתר שנועד להבטיח את רציפותן התפקודית של המערכות הטכנולוגיות בעיתות שגרה וחירום.

העמקת תרבות ותהליכי ניהול הסיכונים בבנק

ניהול סיכונים שקול ופרואקטיבי משמש כלי חשוב בבנק מרכזי, והוא מהווה נדבך מרכזי בממשל התאגידי. המערך לניהול סיכונים בבנק ישראל כולל שני קווי הגנה. הראשון עוסק בניהול הסיכונים בחטיבות ומצוי באחריות מנהליהן, והיחידה לניהול סיכונים משמשת קו שני עצמאי.

השגת תשואה נאותה באמצעות הרחבת מגוון הכלים והשווקים שיתרות המט"ח מושקעות בהם, תוך שמירה על כוח הקנייה שלהן ועל רמת נזילותן הגבוהה, וזאת במסגרת פרופיל הסיכון

בשנים הבאות ימשיך בנק ישראל לבחון את הרחבת טווח השווקים והנכסים שיתרות המט"ח מושקעות בהם, תוך שמירה על כוח הקנייה שלהן, על נזילותן הגבוהה, ועל מסגרת פרופיל הסיכון. ב-2019 יערכו במדיניות ההשקעה שינויים שהוועדה המוניתרית אישרה.

יישום חוק הקרן לאזרחי ישראל

בהתאם לחוק הקרן לאזרחי ישראל, התשע"ד-2014, הוקמה קרן לניהול הכנסות המדינה מהיטל על רווחי משאבי טבע, והיא נקראת "קרן לאזרחי ישראל". מטרת הקרן היא לנהל את הכנסות המדינה מההיטל בראייה כלכלית ארוכת טווח, לשם השאתם ובמטרה לאפשר את המשך קיומה של הקרן לדורות רבים.

היערכות להקמת הקרן לאזרחי ישראל, בתיאום עם מוסדות הקרן שיוקמו החוק קובע שנכסי הקרן יועברו לניהול בנק ישראל כשיצטברו בה מיליארד ₪, והדבר עתיד לקרות במהלך 2020.

עד סוף 2019 אמורים לקום שני המוסדות שינהלו את הקרן, המועצה וועדת ההשקעות, וזאת לאחר שוועדת איתור תמנה נציגי ציבור. כמו כן תושלם ההיערכות הנדרשת בבנק ישראל לתחילת ההשקעה וניהול הנכסים, בתיאום עם מוסדות הקרן.

הבנק יפעל להעמיק את תרבות ניהול הסיכונים: הוא יישם פרקטיקות שמשפרות אותו; יעדכן את סקר הסיכונים של הבנק; ירכז את המידע על אירועי כשל בבנק ויפיק לקחים; ויטפל בסיכוני על ובסיכונים חוצי ארגון.

מיסוד של פונקציית קצין ציות בבנק

בשנים האחרונות התגברה האסדרה החלה על מוסדות פיננסיים – במיוחד בתחומי איסור הלבנת הון ומימון טרור, בנקאות קורספונדנטית והגנת הפרטיות – וסיכון הציות הפך למשמעותי. כתוצאה מכך הפך קצין הציות לאחד משומרי הסף המרכזיים במערך הממשל התאגידי של כל מוסד פיננסי.

בנק ישראל, כגוף ממלכתי וכרגולטור פיננסי, רואה עצמו מחויב לפעול בהתאם לסטנדרטים הגבוהים ביותר של יושרה ומקצועיות, סטנדרטים שנקבעו בין היתר בחקיקה, בהוראות ובתקנים מקצועיים. לאור זאת החליט הבנק, בדומה להרבה בנקים מרכזיים, להקים פונקציית ציות שתשתלב במערך הממשל התאגידי הקיים ותחזק אותו, את ניהול הסיכונים ואת סביבת הביקורת והבקרה.

שנת 2019 תיוחד למיסוד הפונקציה: המדיניות תגובש, הסיכונים ימופו, ויוכנו נהלים ותוכניות הדרכה במטרה להמשיך להטמיע בבנק נורמות התנהגות וסטנדרטים אתיים גבוהים.

התנסות בטכנולוגיות חדשניות ואימוץ

הבנק בונה מערכות מידע מתקדמות ומשדרג את תשתיות המחשוב במטרה לתמוך בביצוע תפקידיו ובהשגת יעדיו ולהמשיך בעבודה יעילה ואיכותית. בשנים הבאות ימשיך הבנק לבחון את האפשרות לאמץ טכנולוגיות חדשניות במערכות התשלומים ובניתוח נתוני עתק, ולקדם מחשוב ענן, בלוקצ'יין, בינה מלאכותית, ועוד.

חיזוק הרציפות התפקודית והגנת הממד הקיברנטי של בנק ישראל במצבי משבר

בנק ישראל מכיר בקיומם של איומים שעלולים לגרום לשיבושים ולכשלים ניהוליים, תפעוליים או טכנולוגיים, וכך לפגוע ביכולתו להמשיך לספק את יעדי השירות הקריטיים שלו. איומים אלו, ופוטנציאל הנזק הטמון בהתממשותם, מצריכים מערך להמשכיות עסקית שמטרתו לזהות משברים ואירועי חירום ולהבטיח את ההמשכיות העסקית במהלכם ואת החזרה לשגרה לאחר סיומם.

בשנים הקרובות ימשיך הבנק לחזק את היערכותו בתחומים הבאים: מתקפה קיברנטית, מלחמה, רעידת אדמה, מגפות ואירועי חירום שבשגרה.

היערכות הבנק כוללת תרגילי חירום שמשתתפים בהם עובדי הבנק ונציגים מגופים משיקים מהמגזרים הממשלתי והפיננסי, וכן ריענון של תרחישי הייחוס, תוכניות המענה להם ונוהלי החירום.

עקב התגברות האיומים במרחב הקיברנטי הבנק פועל לחיזוק מערכות ההגנה מפניהם, עורך מבדקים תכופים לאיתור כשלים ולתיקונם, ומתרגל התמודדות עם אירועים קיברנטיים. מערך ההגנה בסייבר בבנק ישראל משתמש בכלי הגנה מתקדמים, רוכש ידע ומיומנויות באופן שוטף, ולומד מאירועי סייבר בעולם על מנת לייצר הגנות מיידידות, ממוקדות ואפקטיביות.

פיתוח ההון האנושי

ההון המרכזי של הבנק טמון במשאב האנושי. הבנק עוסק באיתור ובשימור הכישורונות המתאימים לרמה המקצועית הנדרשת לבנק מרכזי.

גיוס ושימור כוח אדם איכותי ומגוון

על מנת לשמור על רמת המקצועיות הגבוהה הקיימת בבנק יש צורך לחזק את תהליכי הגיוס ולראות בהם יעד מרכזי. לכן בנק ישראל נוקט בתחום קשת פעולות רחבה, לרבות הטמעה של אסטרטגיית גיוס ושל מודל גיוס חדש ומותאם לבנק והרחבת היריעה בתחום הגיוון התעסוקתי.

יישום כלים חדשים לפיתוח ההון האנושי

הבנק מטמיע תהליכים וכלים חדשניים של משאבי אנוש הן בקרב העובדים והן בקרב המנהלים: הוא עוסק בפיתוח עובדים ומנהלים, איתור כישרונות, עידוד נייודות פנימית ופיתוח קריירות, קיום הדרכות ולמידה לשם הקניית הידע המשתנה הנחוץ, איסוף נתונים כדי ליצור בסיס לקבלת החלטות מושכלות ונכונות, ועריכת סקרים ארגוניים פנימיים במטרה לזהות את החוזקות ואת התחומים הטעונים שיפור בארגון.

שימור וחיזוק אמון הציבור בבנק ישראל

אמון הציבור הוא אחד הנכסים העיקריים של בנק מרכזי. אמון זה נסמך במידה רבה על האופן שבו התקשורת מציגה ומסבירה את הארגון ועל המוניטין שיש לו בציבור הרחב. המוניטין מצידו נסמך על מקצועיות הארגון ועל אמינותו ויושרו, ובתחומים אלו בנק ישראל נחשב למוביל במגזר הציבורי. שימור וחיזוק של אמון הציבור בבנק ישראל ישפרו את יכולתו לבצע את תפקידיו ולהשיג את יעדיו על פי החוק, לטובת המשק והציבור הרחב.

הרחבה והגברת האפקטיביות של הסברת מדיניות בנק ישראל ופעולותיו לקהלי היעד השונים

בנק ישראל מרחיב את ההסברה הנוגעת למדיניותו ולפעולותיו במטרה להגביר את האפקטיביות שלה. על רקע השינויים שחלים בשנים האחרונות בתחום התקשורת וההסברה ימשיך הבנק לנקוט צעדים מגוונים להשגת יעד זה: הבנק ירחיב את החשיפה אליו, ואת המאמץ להסביר לציבור הרחב את תפקידיו ופעולותיו, באמצעות גיוון הפלטפורמות להנגשת המידע והמסרים, הרחבת ההסברה למגזרים שונים באוכלוסייה, ועוד. בשנת 2019 ימשיך הבנק להקים פלטפורמת הסברה שנועדה להציג תכנים פשוטים, אטרקטיביים ומותאמים לציבור הרחב. במסגרת זו יסביר הבנק את פעילותו הענפה וימחיש כיצד עבודתו משפיעה על חייו של כל אזרח.

ביסוס המיצוב הציבורי של בנק ישראל

בנק ישראל ימשיך לפעול לכך שהציבור יראה בו בנק מרכזי מתקדם שתורם לשגשוג כלכלת ישראל ואזרחיה. הבנק ידגיש את השיח הדו-כיווני ואת המגע עם הציבור.

העמקת ניהול המידע והידע בבנק

בנק ישראל משמר לאורך השנים רמה מקצועית גבוהה הודות למידע, לידע ולניסיון שעובדיו צברו במהלך השנים. לפיכך ימשיך הבנק להשקיע מאמצים בפיתוח כלים, שיטות, מערכות ונהלים שיאפשרו לשמר ולהשביח ביעילות את המידע והידע הנצברים בו.

הקמת מערך לתקשורת פנים-ארגונית ושיתוף ידע, לרבות תשתית טכנולוגית מתאימה

הבנק ממשיך לפתח את התקשורת הפנים-ארגונית במטרה לקדם אינטראקציה מועילה בין חבריו (בין ההנהלה לעובדים ובין העובדים לבין עצמם), ובמטרה ליידע את העובדים ולהגביר מעורבותם ואת מחויבותם לארגון ולמימוש מטרותיו.

קידום תשתית אינטגרטיבית לניהול, שיתוף והנגשה של מאגרי המידע בבנק, לרבות אינטגרציית נתונים פיננסיים

בנק ישראל מקים תשתית סטטיסטית לניהול סדרות מתקדם, והוא חותר ליצור מאגר סדרות מרכזי אחד כדי ליצור שפה כלכלית משותפת וכדי לקדם את הנגשת הנתונים והפקת הדוחות עבור לקוחות בתוך הבנק, ובמידת האפשר גם עבור לקוחות מחוצה לו, דרך אתר בנק ישראל. במסגרת זו יפתח הבנק תשתיות חדשניות לאיסוף מידע לצורכי מחקר וקבלת החלטות, ויקים תשתית לניתוח יעיל ונרחב של מאגרי המידע הפרטניים.

אימוץ ויישום סטנדרטים מתקדמים של הגנה על פרטיות

הזכות לפרטיות היא זכות חוקתית שמעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. לכן אין לפגוע בה אלא לפי חוק או מכוח הסמכה מפורשת בו, לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש.

עם הרכיבים המרכזיים בזכות לפרטיות נמנית הזכות לפרטיות במידע, ובהקשר זה קיימת חשיבות רבה לעיקרון ההסכמה, שמבטא את שליטתו של פלוני בעצמו ובמידע עליו.

על בנק ישראל לנקוט משנה זהירות בהקשר זה היות שהוא נדרש לאסוף, לנהל ולנתח מידע אישי רגיש בהיקף רחב כדי למלא את התפקידים ולהשיג את המטרות שהחוק קובע לו, והיות שחלק מהמידע נאסף מכוח סמכות שהוקנתה לו בחוק, ולא על בסיס הסכמת האנשים שהמידע מתייחס אליהם.

בשנת 2019 ישלים בנק ישראל את גיבושה של מדיניות ההגנה על הפרטיות בבנק; במסגרת זו יקבע הבנק הוראות עבודה מעשיות, ואלה ישמשו לעובדיו ולמנהליו קווים מנחים ליישום המדיניות. כמו כן יתמקד הבנק ביישום המדיניות בכל הנוגע להשקת מאגר נתוני האשראי ולתפעולו, בהתאם לדרישות המחמירות שהחוק קובע.

שימור והידוק קשרים מקצועיים

הידוק של שיתוף הפעולה והתיאום עם רגולטורים בארץ

בשנה הקרובה ימשיך הבנק לקיים קשרי עבודה פוריים ומקצועיים עם הרגולטורים בישראל, תוך ראייה כוללת של טובת הציבור והמשק.

שימור והידוק שיתוף הפעולה והתיאום עם בנקים מרכזיים ומוסדות

פיננסיים בין-לאומיים (BIS, IMF)

בנק ישראל משתף פעולה עם בנקים מרכזיים בעולם ועם גופים מקצועיים בתחומים שונים, והוא פועל להידוק הקשרים עימם. קשרים אלו תומכים ביעדי הבנק ומשפרים את האופן שבו המשק הישראלי והמערכת הפיננסית שלו משתלבים בכלכלה הגלובלית. נוסף לכך הם מאפשרים לכלכלני הבנק ולעובדיו להחליף דעות עם מקביליהם בעולם ולשתף ידע בתחומי האחריות השונים.

בשנה הקרובה ימשיך בנק ישראל במאמץ לשפר את קשרי המחקר עם בנקים מרכזיים ומוסדות מוניטריים ופיננסיים בחו"ל.

במקביל ימשיך הבנק לקיים קשרי עבודה פוריים עם הרגולטורים בעולם, במסגרת הסכמים וחברות בארגונים בין-לאומיים. חשיבותם של קשרים אלה התעצמה נוכח התהדקות הקשר בין סביבת הפעילות והסיכונים בחו"ל לבין הסיכונים הנשקפים לתאגידים בנקאיים ישראלים שמקיימים פעילות גלובלית או נותנים שירותים בנקאיים ללקוחות בעלי זיקה למדינות זרות.

© זכויות היוצרים בפרסום זה שמורות לבנק ישראל
הרוצה לצטט רשאי לעשות כן, בתנאי שיציין את המקור
עריכה: לשכת המנכ"ל, יחידת תכנון וכלכלה
סדר ועיצוב: אילנה הדרי-קם - סטודיו ללה
www.bankisrael.org.il